

den, og i andre kunne vi slutte os til den betingelsesvis. Dette vidner ikke om den Styrke i Overbevisningen, som er en aldeles nødvendig Betingelse for, at nogen virkelig Frugt skal komme ud af det Arbejde, vi her staa foran. Ingen er beredvilligere end jeg til at indrømme, at det Spørgsmaal, vi her staa ligeoverfor, er et vigtigt Samfundsspørgsmaal, som vi bør ordne, og denne Indrømmelse er ikke nogen Følge af den Agitation, der for nærværende Tid er reist med Hensyn til dette Spørgsmaal. Naar der nemlig foreslaas og arbeides for Adresser til Regeringen og til Rigsdagen i Forening, kan jeg ikke tillægge saadanne Bepægelser nogen væsentlig Betydning, forsaavidt man ikke er istand til at paapege os den Vej, ad hvilken vi skulle gaa. Af samme Grund har jeg og Mange med mig i denne Sal tidligere ikke kunnet tillægge Fordringer, der have lydt til os om for enhver Pris at spare, nogen væsentlig Betydning, idet disse Fordringer ikke have været knyttede til nogen Anvisning paa den Vej, ad hvilken vi skulde gaa for at naae til disse Bepærelser. Naar der derfor nu rettes Opfordringer til os i modsat Retning, kan jeg lige saa lidt tillægge dem nogen væsentlig Betydning, for saa vidt de ikke paapege os den Vej, ad hvilken vi kunne naae til det Maal, der ønskes naaet.

Naar jeg nu ser paa det foreliggende Lovforslag, maa jeg strax derom bemærke, og det i endnu højere Grad end om Lovforslagene om Hærens og Søværnets Ordning, at Forhaabningerne om Gjennemførelsen af det i denne Samling maa være betydelig svækkede, efter at en saa lang Tid af Samlingen er hengaaet, før vi have set Noget dertil. Vi ere nu, midt i Januar Maaned, ved 1ste Behandling af disse Sager, om hvilke Alle maa erkjende, at de fordre den nøieste Overveelse, forudsat at man ikke uden Videre vil gaa ind paa Forslag som disse, der findes paa et lille Afs Papir, og hvis Begrundelse dog fra alle Sider maa anses for fuldstændig ufyldstgjævende, hvorfor det ogsaa naturligvis maa antages, at der findes langt vidtløftigere og grundigere Motiver for Sagerne end dem, der indeholdes i de her trykte Anmærkninger. Hvorvidt det nu overhovedet er helbigt, at der angaaende en Bevillingssag som denne kun gives saa indskrænkede Grunde ved selve Lovens Frembæren, som her er Tilfældet, skal jeg henstille; det er i alt Fald kun ved de senere Lars Praxis ansat for at være rigtigt. Naar Rigsdagen tidligere har behandlet tilsvarende Forslag, vare de ledsgede af ganske anderledes udførlige Grunde, saavel set fra de almindelige militære og politiske Hensyn, som ogsaa med Hensyn til Detaillen af selve Forslagene og deres Gjennemførelse. Saadanne Motiver kunne imidlertid naturligvis endnu fremkomme, og jeg forudsætter, at de ville fremkomme til Bearbejdelse i det Udvalg, der vil komme til at behandle denne

Sag; men naar der forudsættes et saa omfangsrigt Arbejde for det kommende Udvalg, vil jeg strax udtale en Beklagelse over, at disse Sager først komme til at foreligge paa et saa sent Tidspunkt som nu, midt i Januar Maaned. — Jeg kommer dernæst til at gjøre nogle Bemærkninger angaaende den nuværende høitærede Krigsministers Plan med Hensyn til disse Anlæg. Man har fortalt, at den høitærede Krigsminister tiltraadte det nye Ministerium med en hel ny Plan, væsentlig forskjellig fra den, vi tidligere have kjendt, og som da navnlig bestod i en absolut Opgivelse af Kjøbenhavns Befæstning. Dette var den almindelige Opfattelse af den høitærede Krigsministers Program i saa Henseende. Hvorle Grunde man havde derfor, skal jeg lade være uomtalt; men da vi ved Samlingens Begyndelse kom til første Behandling af Finantsloven, lod den høitærede Krigsminister nogle Ytringer falde, som vare vel egnede til at styrke en saadan Opfattelse. Hans Ytringer dengang gif nemlig ud paa, at det, hvorom det gjaldt, var at bevare fast Fod i Sjælland og paa Fyen, og denne Indtydning blev da, saa kort den end var, opfattet som et ikke uvæsentligt Program fra den høitærede Krigsministers Side. Jeg var imidlertid ikke istand til at kunne billige en Plan, bygget paa Betragtninger, som maatte anses at have fundet deres Udtryk gjennem disse Ord, og jeg tillod mig derfor ved Hørlovens første Behandling at bemærke, at jeg, forsaavidt Planen skulde gaa ud paa en Splittelse af vort lille og smaae Fjorsvar, ikke kunde billige den. Der laa dog i alt Fald noget Nyt deri, thi siden 1864 havde Ingen været saa dristig at fremkomme med en Tanke i den Retning, og man ventede sig altsaa noget Nyt fra den høitærede Krigsministers Side, naar det Forslag, som vi nu behandle, endelig kom til at ligge for. Hvorledes stiller Sagen sig imidlertid nu? Det forekommer mig, at den Plan, som man maasse kunde underlægge den høitærede Krigsministers Ord ved Finantslovens første Behandling, maa anses for væsentlig at være forsvunden, saaledes at der altsaa allerede i Løbet af disse saa Maaneder er indtraadt en Forandring i saa Henseende. Dette er atter et betænkelig Vidnesbyrd om den Vaklen, der finder Sted fra Krigsbestyrelsens Side med Hensyn til disse Spørgsmaal. Det nu foreliggende Forslag er af den Bestaffenhed, at jeg, dersom jeg ikke fra Krigsministerens Side forlangte en meget stærk Overbevisning med Hensyn til disse Forhold, vilde jeg kunne forstaa den ærede sidste Læres Ytringer om, at han ikke ansaa dem for at være væsentlig forskellige fra de tidligere. Den væsentligste Forskjel bestaar egentlig efter min Opfattelse deri, at, hvad der af en tidligere æret Krigsminister var fremlagt for os i en samlet Plan, nu fremkommer stykkevis, antydningvis, som relativt smaa Begyndelser. Det er blevet sagt, at dette er den klogeste Vej, og der blev i 1858 fra en meget